

GRUVORNA I TONOPAH

Wyatt Earp vid sin saloon i Tonopah år 1902.

MALMHUS. Det här är ett bevarat malmhus i Silver Top-gruvan i Tonopah. Man släppte bästa malmen genom golvet där tågagnar väntade.

När Jim Butler letade efter sin försvunna åsna tog han upp en sten – och upptäckte att den innehöll silver.

Det här blev starten till till de berömda gruvorna i Tonopah.

Under tusentals år hade resenärer genom Nevadas berg och öknar stannat till här i Tonopah, namnet betyder "vattenkälla".

En av resenärerna, Jim Butler, skulle förändra platsen för alltid när han tältade här i maj år 1900.

På morgonen hade hans åsna vandrat iväg och Jim tvingades jaga den när han väl hittat den.

För att få den att springa åt rätt håll tänkte han kasta en sten på den.

Men stenen han plockade upp var

ovanligt tung. Eftersom han var prospektör reagerade han direkt och såg att den innehöll silver.

Satsade 25 dollar

Han och frun Belle gjorde åtta inmutningar, köpte utrustning för 25 dollar – och började gräva.

De första lassen på 2 ton forslades med en karavan mulåsnor till närmaste järnväg och visade sig innehålla silver för 500 dollar.

Ryktet spred sig snabbt och Butlerparet tjänade nu en förmögenhet på att hyra ut den silverfyllda marken per meter till små gruvor.

Men redan efter ett år sålde man sina rättigheter till ett nybildat bolag som nu startade stordrift i vad som blev fem gruvor: Desert Queen, Mizpah, Montana, North Star och Silver Top.

En av vilda västerns mest kända personer, Wyatt Earp, hörde ryktet om silverfynden och flyttade hit 1902. Han startade en egen saloon, The Northern, och fick jobb som polis. Hans främsta jobb var att stoppa inmutnings-inkräktare.

Vid ett tillfälle upptäckte han några män som grävde silver på en annans område. Han beordrade dem att genast ge sig av. De kaxiga gruvtjuvarna undrade vem han trodde att han var.

När den legendariske revolvermannen svarade "Jag är Wyatt Earp" flydde de snabbt.

När Earp lämnade Tonopah 1903 hade staden redan växt till 3 000 invånare och här bodde som mest ca 10 000 invånare.

Gruvorna här innehöll stora mängder silver, guld, koppar och bly, och man utvann totalt mer än 5 miljoner

ton. Storhetstiden var under åren före första världskriget.

Men år 1948 hade silverpriserna sjunkit så mycket att gruvdriften inte längre var lönsam – och de lades ner för alltid.

Museum

I dag är gruvområdet ett friluftsmuseum som täcker en yta stor som 80 fotbollsplaner.

Du kan välja att gå på egen hand bland ett dussintal byggnader, varav många har kvar både inredning och maskiner. Det finns också möjlighet att bli guidad på en fyrhjuling.

Några gånger per år arrangerar man särskilda kvällsvisningar då du kanske har turen att möta några av gruvornas spöken.

Mikael Jägerbrand
mikael@fornguiden.se

Så hittar du hit

Staden Tonopah ligger i östra delen av delstaten Nevada, ungefär halvvägs mellan Reno och Las Vegas. Det tar ca 3 timmar att köra bil hit från Las Vegas.

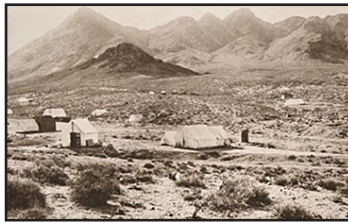
Fakta

Ligger: I östra delen av den lilla staden Tonopah (ca 2 000 invånare).
Museum: The Tonopah Historic Mining Park. Stängt under större helger.
Mer info: www.tonopahminingpark.com

Historik

1900

Prospektören Jim Butler upptäcker silver av en slump när han letar efter en försvunnen äsna.

Tonopah år 1901.

1902

Det nybildade bolaget Tonopah Mining Company köper gruvorna.

1903

Vid ett upplopp i Chinatown dödas en kinesisk arbetare.

1905

En järnväg byggs mellan Tonopah och gruvstaden Goldmine. I Tonopah har man bevarat några meter av spåren – och ett av loken.

1913

Höjdpunkten för gruvorna var 1913 då man utvann guld, silver och koppar för totalt 10 miljoner dollar.

1922

Ett ras inträffar i den mycket djupa Mizpah-gruvan. Trots att gruvan var fylld med arbetare så skadades ingen. Den 60 meter djupa gropen, "Glory Hole" går att se än i dag

1948

Gruvorna läggs ner.

1968

Hela gruvområdet köps av excentrisk miljärdären Howard Hughes.

1993

Staden Tonopah tar över gruvorna.

UTSIKT 1915. Tonopah med gruvorna och det 2 776 meter höga berget Lone Mountain i bakgrunden.

Sevärdheter vid gruvorna

RASET.

■ Det här är resterna av ett katastrofalt ras som inträffade i Tonopahs största gruva år 1922.

Det här är den berömda Mizpah-gruvan som mutades in av Belle Butler år 1900 och som visade sig vara den mest silverrika i Nevada.

Gruvan är mer än 300 meter djup och är spridd i flera riktningar.

Den stora gropen kallas "the Glory Hole" och är 60 meter djupt.

Trots att gruvan var fylld med arbetare skadades ingen vid raset.

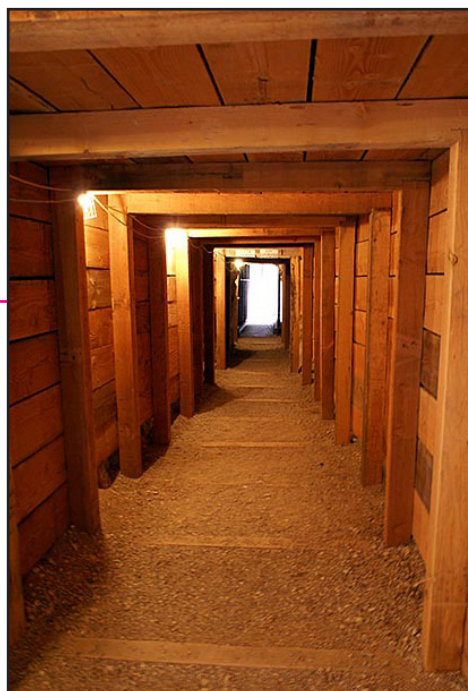
HISSNANDE.

■ Den här stålkonstruktionen är en hiss som användes för att forska gruvbetarna ner till det mer än 300 meter djupa schaktet.

Runt om på det stora området finns det ett 10-tal bevarade byggnader där de flesta verktyg och maskiner finns kvar.

Det finns bland annat en snickarverkstad, ett garage och gamla förråd där man förvarade rep, kol och dynamit.

De båda gruvorna Mizpah och Silver Top ligger närmast ingången. Vill du se Desert Queen eller North Star så krävs det en liten promenad.

BURROTUNNEL.

■ En av de första gruvtunnlarna har bevarats och gör att du kan uppleva hur det var att gå omkring i gruvor. Du går genom den ca 20 meter långa tunneln till ett öppet schakt. Här kliver du ut på en stålplattform över ett 152 meter djupt schakt.

Den här tunneln är säker eftersom den år 2004 renoverades och försägs med nya säkra bjälkar.

Ordet burro är spanska för äsna.

TÅGTIDER.

■ Under flera år fanns det flera tåglinjer från Tonopahs gruvor till både Las Vegas och granngruvstaden Goldfield.

Linjen till Goldfield öppnade 1905 och lades ner 1947.

